

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्
(मानितविश्वविद्यालयः) कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्, नवदेहली-16
आचार्यपाठ्यक्रमः (सम्मानितः) (M.A.)

विषयः - नव्यन्यायः

प्रथमसत्रम्

C-1 प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः- अवयवप्रकरणम्, गादाधरीसहितम्, महामहोपाध्यायगदाधरभट्टाचार्यविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः- अवयवप्रकरणम् (गादाधरीसहितम्) ग्रन्थारम्भतः अवयवलक्षणान्तम्	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. अनुमानस्वरूपम् 2. परार्थानुमानस्वरूपम् 3. गदाधरस्येतिवृत्तम् 4. तच्चानुमानं परार्थ न्यायसाध्यमितिमणिग्रन्थविचारः 5. पूर्वपक्षन्यायलक्षणम् 6. पूर्वपक्षन्यायलक्षणनिराकरणप्रकारः	16	1
2	1. मणिकाराभिमतन्यायलक्षणम् 2. न्यायजन्यज्ञानस्य परामर्शप्रयोजकत्वोपादनम् 3. दीधितिकारोक्तन्यायलक्षणम् 4. उचितानुपूर्वीकत्वपरिष्कारः	16	1
3	1. साध्यादिविशेषनियन्त्रिताश्च प्रतिज्ञादयो वाच्याः 2. मणिकारोक्तन्यायलक्षणे दोषकथनम् (एतेन प्रतिज्ञानिगमनयोः उदाहरणावयवान्तरयोश्च न सम्भूयैकार्थप्रतिपादकत्वम्) 3. एकवाक्यताव्यवहारस्तुविशिष्टैकार्थप्रतिपत्तिरित्यादिदीधितिग्रन्थः 4. मणिकारीयावयवलक्षणविचारः	16	1
4	1. दीधितिकारीयमवयवलक्षणम् 2. न्यायान्तर्गतत्वपरिष्कारः 3. प्रतिज्ञाद्यन्यतमत्वपरिष्कारः 4. प्रतिज्ञाद्यघटकत्वघटितावयवलक्षणविचारः 5. प्रतिज्ञाद्यघटितत्वपरिष्कारः	16	1
5	1. उभयघटकभागद्वयाघटितत्वपरिष्कारः 2. मण्युक्तमवयवलक्षणमन्यथा व्याचक्षाणां केषाचिन्मतम् 3. परामर्शप्रयोजकवाक्यत्वं न्यायलक्षणमितिमतमनूद्यनिराकरणम् 4. विजातीयज्ञानजनकत्वं न्यायत्वमिति मतखण्डनम्	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकाः, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थाः-

1. अवयवप्रकरणम् (गादाधरी), पं. ज्वालाप्रसादगौडः, लोकसंगमप्रकाशनम्, वाराणसी, 1964
2. अवयवप्रकरणम् प्रो. रामानुजताताचार्यकृता भावदीपिका, रा. सं. विद्यापीठम् तिरुपतिः, 1996

विक्रम महराज

Alke

32

C-2 द्वितीयपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः- सामान्यनिरुक्तिप्रकरणम्, (गादाधरीसहितम्), म.म.गदाधरभट्टाचार्यविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः - सामान्यनिरुक्तिप्रकरणम्, (गादाधरीसहितम्) आदितः प्रथमलक्षणान्तम्	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. अथ हेत्वाभासास्तत्त्वनिर्णयेत्यादिमणिग्रन्थार्थः 2. एतावताप्रबन्धेन सपरिकरं हेतुमित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3. प्रथमलक्षणसमन्वयप्रकारः	16	1
2	1. मूलोक्तलक्षणानां दुष्टहेतुलक्षणत्वे दोषेष्वतिव्याप्तिः इति दीधितिग्रन्थविचारः 2. यथाश्रुतमिदं हेतुदोषाणां लक्षणम् 3. हेत्वभासपदस्य व्युत्पत्तिः 4. तत्रानुमितपदम् अनुमितनिष्ठेत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः	16	1
3	1. साध्यव्याप्यहेतुमान् पक्ष इत्यादिदीधितिग्रन्थपरिष्कारः 2. द्वितीयदलप्रवेशस्य प्रयोजनम् 3. अथ लिङोपधानमते हेतोः सर्वत्रैवेत्यादिगादाधरग्रन्थविचारः	16	1
4	1. तेन एकत्र हेतौ इत्यादिदीधितिग्रन्थव्याख्या 2. यथार्थपदसार्थक्यविचारः 3. ननु प्रतिबन्धकज्ञानविषयेत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः	16	1
5	1. अथ विशिष्टविषयकं ज्ञानं प्रतिबन्धकमित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 2. केचित्तु दुष्टनामेव हेतूनामेतानि लक्षणानि। तत्र तृतीयमिव प्रथममप्येत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

1. सामान्यनिरुक्तिप्रकरणम् (गादाधरी), पं. वामाचरणभट्टाचार्यस्य चन्द्रकलाकलाविलासाख्य टीकाद्वयसम्बलिता, श्रीसाधुवेलाश्रमः, चौखम्बाप्रकाशनम्, वाराणसी, सं. 2010
2. सामान्यनिरुक्तिप्रकरणम्, पं. बलदेवभट्टाचार्यकृता बलदेवीटीका, पं. रूपनाथदेवशर्माकृता बलदेवीटीका, पं. रूपनाथदेवशर्माकृत विपलाप्रभाटीका, मिथिलाविद्यापीठ ग्रन्थमाला दरभंगा, 1970

म.म.गदाधरभट्टाचार्य

Alhe

Blue

मिथिलाविद्यापीठ

मिथिलाविद्यापीठ

मिथिलाविद्यापीठ

मिथिलाविद्यापीठ

C-3 तृतीयपत्रम्	ग्रन्थनाम- शब्दशक्तिप्रकाशिका, महामहोपाध्यायजगदीशतर्कालङ्कारविरचिता	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः शब्दशक्तिप्रकाशिका नामप्रकरणान्त "अष्टदशकारिकान्तो भागः"	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. न्यायशास्त्रे शब्दशक्तिप्रकाशिकायाः स्थानम् 2. जगदीशस्येतिवृत्तम् 3. प्रतिज्ञासहितं मङ्गलपद्यम्, कारिका- 1-2 4. शब्दप्रामाण्यनिरूपणम्, कारिका- 03 5. शब्दप्रामाण्यनिरूपणम्, कारिका- 04	16	1
2	1. शब्दप्रामाण्यवादे वैशेषिकमतोपस्थापनम् 2. न्यायदिशा शब्दस्य प्रमाणान्तरत्वव्यवस्थापनम् 3. शब्दप्रामाण्यवादे जरन्मीमांसकमतोपस्थापनं तन्निराकरणञ्च, कारिका-05	16	1
3	1. सार्थकशब्दनिरूपणम्, कारिका- 06 2. सार्थकशब्दभेदप्रदर्शनम् 3. प्रकृतिलक्षणनिरूपणम्, कारिका- 07 4. प्रकृतिलक्षणे लाघवव्यवस्थापनम्, कारिका-08	16	1
4	1. प्रत्ययलक्षणनिरूपणम्, कारिका- 09 2. प्रत्ययलक्षणविषये शाब्दिकमतोपस्थापनं तन्निराकरणप्रकारचिन्तनञ्च 3. लाघवपक्षे प्रत्ययलक्षणम्, कारिका-10 4. निपातलक्षणनिरूपणम्, कारिका-11	16	1
5	1. कारिका- 12 2. वाक्यनिरूपणम्, कारिका- 13 3. वाक्यनिरूपणे अमरसिंहमतोपस्थापनं तन्निराकरणञ्च 4. प्रकृतिविभागः, कारिका-14 5. नामनिरूपणम्, कारिका-15 6. नामविभागः, कारिका- 16 7. रूढनामलक्षणनिरूपणम्, कारिका- 17 8. रूढनामविभागः, कारिका- 18	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 -1

सन्दर्भग्रन्थः

1. शब्दशक्तिप्रकाशिका, पं. श्रीकृष्णकान्तविद्याकृता कृष्णकान्ती टीका श्रीरामभद्रसार्वभौमकृता रामभद्री टीका सम्पा. पं. तुण्डीराज शास्त्री चौखम्बाविश्वभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी, तृतीयप्रकाशनम्, 1991
2. शाब्दबोधमीमांसा, प्रो. रामानुजताताचार्यः, रा. सं. संस्थान, नई दिल्ली, 2005
3. शब्दशक्तिप्रकाशिकासमीक्षणम् (मूलजागदीशीसहितम्), डॉ. विष्णुपदमाहापात्रः, मान्यताप्रकाशनम्, नई दिल्ली, 2005

विष्णुपदमाहापात्रः

Ake

28/3/18

R

R

R

R

C-4 चतुर्थपत्रम्	ग्रन्थनाम-न्यायकुसुमाञ्जलिकारिका, उदयनाचार्यप्रणीता, हरिदासीसहिता	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
ईकाई	पाठ्यविषयाः- 01 - 02 स्तवकौ	100	6
1	1. मङ्गलश्लोकार्थः 2. 01 कारिकातः 03 कारिका यावत्	अङ्काः	क्रेडिट
2	1. 04 कारिकातः 9 कारिका यावत्	16	1
3	1. 09 कारिकातः 14 कारिका यावत्	16	1
4	1. 15 कारिकातः 20 कारिका यावत्	16	1
5	1. द्वितीयस्तवकः	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः,)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

1. न्यायकुसुमाञ्जलीः, हरिदासी, पं. हरिदासभट्टाचार्यकृता हरिदासीटीका, संस्कृत- हिन्दीव्याख्याकारः डॉ. श्रीनारायणमिश्रः, भारतीयविद्याप्रकाशनम्, वाराणसी, 1997
2. न्यायवासना, पं. देवनाथताताचार्यकृता संस्कृतटीका, श्री मदनमोहनमहादेशिकविद्वत्सभा, वन्दवाशि तामिलनाडू 1973
3. न्यायकुसुमाञ्जलिः, दुर्गाधरझाकृता हिन्दीव्याख्या, सं. सं. वि. वि. वाराणसी, 1997
4. न्यायकुसुमाञ्जलिः, आचार्यविश्वेश्वरः हिन्दीव्याख्याकारः, चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम् वाराणसी
5. न्यायकुसुमाञ्जलिः, engli. Trans by n. s. dravid vol-1, i.c.p.r. new delhi.
6. न्यायकुसुमाञ्जलिः, engli. Trans by ganganath jha, Varanasi, 1973.
7. न्यायकुसुमाञ्जलिः, श्रीशंकरमिश्रादिकृतामोदविवेकादिटीका, सम्पा. प्रो. महाप्रभुलाल- गोस्वामी, मीथिलाशोधसंस्थानम्, दरभङ्गा, 1972

विकल्प प्रदर्शक

Ahe

Plus

20/3/18

Ahe

C-5 पञ्चमपत्रम्	(वैकल्पिकशास्त्रीयविषयः) ग्रन्थनाम-न्यायभाष्यम्, आचार्यवात्स्यायनविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः - प्रथमोऽध्यायः	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. प्रमाणस्य अर्थवत्त्वविचारः 2. प्रथमसूत्रार्थविचारः 3. अपवर्गस्वरूपचिन्तनम् 4. प्रमाणविचारः, प्रथमाध्यायस्य प्रथमाह्निके तृतीयसूत्रादारभ्य अष्टमसूत्रं यावत्	16	1
2	1. प्रमेयाणि 2. संशयः 3. प्रयोजन-दृष्टान्तपदार्थाः 4. सिद्धान्तः	16	1
3	1. अवयवाः 2. तर्कः 3. निर्णयः	16	1
4	1. वादः 2. जल्पः 3. वितण्डा 4. हेत्वाभासाः	16	1
5	1. छलम् 2. जातिः 3. निग्रहस्थानम्	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकाः, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः,) अंकाः 05	20	1

सन्दर्भग्रन्थाः

- 1 न्यायभाष्यम् (प्रसन्नपदा), पं. सुदर्शनाचार्यकृता सम्पा. स्वामीद्वारिकादासशास्त्री, सुधीप्रकाशनम्, वाराणसी, 1986
- 2 न्यायदर्शनम्, पं. तुण्डिराजशास्त्री (प्रकाशिका हिन्दी टीका) सम्पा. प्रो. श्रीनारायणमिश्रः चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी, 1990
- 3 naya sutra of gotama, translated by m. m. s. c. vidya bhushana, motilal banarasi das, new delhi, 1988.
- 4 न्यायदर्शनम्, विश्वनाथभट्टाचार्यकृता विश्वनाथवृत्तिः, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, 1986
- 5 न्यायदर्शनम्, आचार्यशालिग्रामशास्त्री हिन्दीव्याख्याकारः, दार्शनिकानुसंधान केन्द्रम्, ऊना, हिमाचलः, 1990
- 6 न्यायसूत्रविवरणम्, गम्भीरवंशजस्य प्राच्यविद्यासंशोधनालयः, मैसूर, 1992

विद्यया गृह्यते

Ahe

28/3/18

h

A

Ahe

Ahe

C-5 पञ्चमपत्रम्	(वैकल्पिकचयनितशास्त्रीयविषयः) पञ्चमपत्रम्-न्यायप्रतिपादिततत्त्वविचारः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
ईकाई	पाठ्यविषयाः - न्यायप्रतिपादिततत्त्वविचारः	100	6
1	1. मङ्गलवादः 2. ईश्वरसिद्धिः 3. पदार्थस्वरूपम् 4. शक्तिसादृश्यपदार्थयोः पदार्थान्तरत्वनिराकरणम्	अङ्काः 16	क्रेडिट 1
2	1. द्रव्यम्, द्रव्यत्वजातिसिद्धिः 2. तमसो द्रव्यान्तरत्वनिराकरणम् 3. गुणः 4. कर्म	16	1
3	1. सामान्यम् 2. विशेषः 3. समवायः	16	1
4	1. अभावः 2. अभावस्य अधिकरणस्वरूपत्वनिराकरणम् 3. पदार्थसाधर्म्यवैधर्म्यनिरूपणम्	16	1
5	1. कारणस्वरूपम् 2. कारणभेदाः 3. अन्यथासिद्धिः 4. द्रव्यसाधर्म्यवैधर्म्यनिरूपणम् 5. कस्मिन् द्रव्ये के गुणाः सन्तीत्यस्य निर्वचनम्	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचया 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकाः, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सहायकग्रन्थाः-

1. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथपञ्चाननभट्टाचार्यः, अनु. पं. गजाननशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1980
2. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथः, सम्पा. श्रीकृष्णवल्लभाचार्यः,
3. तर्कभाजा - केशवमिश्रः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1973
4. तर्कभाजा - केशवमिश्रः, अनु. बदरीनाथशुक्लः, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी, 1976
5. तर्कभाजा - डा. एस. आर. अय्यरः, (आंग्लभाजा), चौखम्भा ओरियण्टल, वाराणसी, 1979
6. तर्कसंग्रहः 'दीपिकासहितः'- अन्नम्भट्टः, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली, 1971
7. तर्कसंग्रहः 'न्यायबोधिनी'- गोवर्धनाचार्यः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1974

3. 2. 1. 3. 4. 5. 6. 7.

आचार्यप्रथमवर्षः (नव्यन्यायः) पूर्णाङ्कः - 100

प्रथमसत्रम्, पञ्चमपत्रम्

संगणकविज्ञानम्

विश्वनाथः

शुक्लः

मिश्रः

अय्यरः

शुक्लः

द्वितीयसत्रम्

C-7 सप्तमपत्रम्	ग्रन्थनाम- अवयवप्रकरणम्, गादाधरीसहितम्, महामहोपाध्यायगदाधरभट्टाचार्यविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः - प्रतिज्ञालक्षणान्तम्	अङ्काः	क्रेडिट
1	1.सूत्रोक्तप्रतिज्ञालक्षणस्य परिष्कारः 2.मणिकारीयं प्रतिज्ञालक्षणम् 3. मण्युक्तलक्षणस्य दीधितौ पयवसितार्थकथनम् 4. अन्यूनतिरिक्तविषयकत्वदलप्रयोजनविचारः 5. अनतिरिक्तपदस्य मिश्रोक्तप्रयोजनखण्डनम्	16	1
2	1.केषाचिन्मतेन अन्यूनविषयकत्वपरिष्कारः 2. अयम्पदस्य निगमने नानुषङ्ग इति पक्षे अनतिरिक्तविषयकत्वनिवेशस्य प्रयोजनानि 3.सर्वमभिधेयं प्रमेयमित्यादावतिरिक्ताप्रसिद्ध्या अंव्याप्तिसाध्यक प्रकारान्तरेणान्यूनानतिरिक्तविषयकत्वपरिष्कारः 4.प्रतिज्ञालक्षणस्य वह्न्यादिसाध्यकप्रतिज्ञायामव्याप्तिशङ्कापरिहारौ 5.तावद्बोधानिवर्त्यसंशयानिवर्तकतावद्बोध- निवर्त्ययावत्संशयनिवर्तकबोधजनकत्वम् अन्यूनविषयकत्वमिति केषाञ्चिन्मतम् 6.चैत्रः पचति, घटो नेतराणीत्यादौ उपनयस्वरूपम् 7.पर्वतो वह्निमानित्यत्र तादात्म्येन वह्निमतः साध्यत्वम्	16	1
3	1.अन्यूनानतिरिक्तपदं विहाय लिङ्गाविषयकत्वस्य ज्ञानविशेषणत्वपक्षः 2.लिङ्गाविषयकत्वपरिष्कारप्रारम्भः 3.पक्षविशेषणतया लिङ्गाविषयकत्वस्याभाव इति विवक्षायां दोषः 4.पक्षविशेषणत्वेन साध्याविशेषणत्वेन च लिङ्गाविषयकत्वविवक्षायां दोषः 5.पक्षतावच्छेदकविशिष्टे पक्षे यत् साध्यतावच्छेदकविशिष्टसाध्यवैशिष्ट्यावगाहित्वं तद्वहिर्भावेन लिङ्गाविषयकत्वाभावः विवक्षणीयः 6.तत्र बहिर्भूतत्वपरिष्कारः 7.कल्पान्तरेण गमकतौपयिकत्वघटिततया लिङ्गाविषयकत्वपरिष्करणम्	16	1
4	1.गमकतौपयिकत्वपरिष्कारः 2.पञ्चविषयताघटितपरिष्कारः 3.गमकतौपयिकत्वस्य प्रकारान्तरेण परिष्कारः 4.संख्यातिरिक्तसुवर्थस्य प्रकृत्यर्थविशेष्यत्वेनैवान्वयः 5. प्रतिपादिकार्थयोः क्रियाप्रातिपदिकार्थयोश्च साक्षात् भेदेनान्वयस्याव्युत्पन्नता 6.तिङ्र्थस्येव सुवर्थस्यापि अनुयोगिनि सप्तमीं विनाप्यभावान्वयः	16	1
5	1.दीधितौ केषाचिन्मतेन प्रतिज्ञायाः लक्षणान्तरकथनम् 2.मणौ प्रतिज्ञायाः लक्षणान्तरम् - 3.विजातीयज्ञानजनकवाक्यं प्रतिज्ञेति मतस्य दूषणम् 4.प्रतिज्ञायाः साधनाङ्गत्वनिरूपणम् 5.रधुनाथशिरोमणेः जीवनवृत्तम्	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकाः, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सन्दर्भग्रन्थः

1. अवयवप्रकरणम् (गादाधरी), पं. ज्वालाप्रसादगौडः, लोकसंगमप्रकाशनम्, वाराणसी, 1964
2. अवयवप्रकरणम् प्रो. रामानुजताताचार्यकृता भावदीपिका, रा. सं. विद्यापीठम् तिरुपतिः, 1996

विद्यमानमेव

C-8 अष्टमपत्रम्	ग्रन्थनाम- सामान्यनिरुक्तिप्रकरणम्, गादाधरोसहितम्, म.म.गदाधरभट्टाचार्यविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः - द्वितीयलक्षणादारभ्य अत्र वदन्तिकल्पान्तम्	अङ्काः	क्रेडिट
1	1.द्वितीयलक्षणम् 2.द्वितीयलक्षणे तृतीयार्थविचारः 3.यद्विजयकत्वेन अदृष्टविशिष्टविजयकत्वेन इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4.अवच्छेदकत्वं चेहाऽनतिरिक्तवृत्तित्वम् 5.अनतिरिक्तवृत्तित्वपरिष्कारः	16	1
2	1.अव्यापकीभूतविषयिताशून्यत्वनिवेशस्य फलम् 2.ज्ञानवैशिष्ट्यानवच्छिन्नत्वस्य प्रतिबन्धकताविशेषणत्वे दोषोद्भावनम् 3.विशिष्टद्वयाघटितत्वनिवेशस्य प्रयोजनम्	16	1
3	1.विशेषणीयञ्च तादृशविशिष्टान्तराघटितत्वेन इति दीधितिग्रन्थविचारः 2.व्यभिचार- घटितबाधेऽव्याप्तित्वारणप्रकारचिन्तनम् 3.प्रथमं 'न च कल्पः' इति चिन्तनम्	16	1
4	1.द्वितीयं न चेति कल्पविचारप्रदर्शनम् 2.तृतीयं न चे'त्यादिकल्पविचारः 3.चतुर्थं न चे'त्यादिकल्पविचार	16	1
5	1.एवञ्च पक्षतावच्छेदकादिविरहविशिष्टः पक्ष इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 2. यादृशधर्मिणि यादृशार्थवत्ताज्ञानमनुमितिप्रतिबन्धकमित्यादि.दीधितिग्रन्थविचारः 3.अथ पर्वतत्वेन पक्षत्वे इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4.अत्र वदन्तिकल्पविचारः	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सन्दर्भग्रन्थः

1. सामान्यनिरुक्तिप्रकरणम् (गदाधरी), पं. वामाचरणभट्टाचार्यस्य चन्द्रकलाकलाविलासाख्य टीकाद्वयसम्बलिता, श्रीसाधुवेलाश्रमः, चौखम्बाप्रकाशनम्, वाराणसी, सं. 2010
2. सामान्यनिरुक्तिप्रकरणम्, पं. बलदेवभट्टाचार्यकृता बलदेवीटीका, पं. रूपनाथदेवशर्माकृता बलदेवीटीका, पं. रूपनाथदेवशर्माकृत विमलप्रभाटीका, मिथिलाविद्यापीठ ग्रन्थमाला दरभंगा, 1970.

वि.स.स.स.स.स.

Alhe

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

32

C-9 नवमपत्रम्	ग्रन्थनाम- शब्दशक्तिप्रकाशिका, महामहोपाध्यायजगदीशतर्कालङ्कारविरचिता	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः - "एकोनविंशतिकारिकातः त्रिंशत्कारिकापर्यन्तो भागः"	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. नैमित्तिकसंज्ञालक्षणम्, कारिका - 19 2. भाट्टमते जातिशक्तिवादोपस्थापनम् 3. न्यायमते भाट्टमतखण्डनम् 3. जातिशक्तिवादविषये मण्डनमिश्रमतोपस्थापनं तन्निराकरणञ्च 4. जातिशक्तिवादे प्रभाकरमतोपस्थापनम् 5. प्रभाकरमतखण्डनप्रकारचिन्तनम्	16	1
2	1. शक्तिग्राहकवर्णनम्, कारिका-20 2. अन्विताभिधानखण्डनम्, कारिका- 21 3. पारिभाषिकसंज्ञानिरूपणम्, कारिका - 22 4. औपाधिकसंज्ञानिरूपणम्	16	1
3	1. संज्ञाविषये वैयाकरणमतोपस्थापनम्, कारिका- 23 2. भर्तृहरिमतचिन्तनम् 3. जातिविशिष्टव्यक्तिशक्तिवादविषये सूत्रकारमतचिन्तनम् 4. लक्षकनामनिरूपणम्, कारिका- 24 5. वाक्यमपि लक्षकमिति मीमांसकमतखण्डनम्	16	1
4	1. व्यञ्जनावृत्तेः वृत्त्यन्तरत्वनिराकरणम् 2. लक्षणाबीजचिन्तनम् 3. लक्षकनामविभागः, कारिका- 25 4. लक्षकनाम्नोऽनुभावकत्वव्यवस्थापनम् 5. योगरूढनिरूपणम्, कारिका-26 6. 'पुष्पं पङ्कज' इत्यत्रान्वयबोधोपपादनम्	16	1
5	1. योगरूढविषये मीमांसकमतोपस्थापनं तन्निराकरणञ्च, कारिका-27 2. मणिकारमतोपस्थापनम्, कारिका- 28 3. योगरूढविभागः, कारिका- 29 4. यौगिकनामलक्षणं विभागश्च कारिका- 30	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः,) अंकाः 05	20	1

सन्दर्भग्रन्थः

1. शब्दशक्तिप्रकाशिका, पं. श्रीकृष्णकान्तविद्याकृता कृष्णकान्ती टीका श्रीरामभद्रसार्वभौमकृता रामभद्री टीका सम्पा. पं. तुण्डीराज शास्त्री चौखम्बाविश्वभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी, तृतीयप्रकाशनम्, 1991
2. शाब्दबोधमीमांसा, प्रो. रामानुजताताचार्यः, रा. सं. संस्थान, नई दिल्ली, 2005
3. शब्दशक्तिप्रकाशिकासमीक्षणम् (मूलजागदीशसहितम्), डॉ. विष्णुपदमाहापात्रः, मान्यताप्रकाशनम्, नई दिल्ली, 2005

विष्णुपदमाहापात्रः

The

R

R

R

33

C-10 दशमपत्रम्	ग्रन्थनाम- न्यायकुसुमाञ्जलिकारिका, उदयनाचार्यप्रणीता, हरिदासीसहिता	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः 03 - 05 स्तवकाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	1.तृतीयस्तवके 01 कारिकातः 08 कारिकां यावत्	16	1
2	1.तृतीयस्तवके 09 कारिकातः 16 कारिकां यावत्	16	1
3	1.तृतीयस्तवके 17 कारिकातः 23 कारिकां यावत्	16	1
4	1.चतुर्थस्तवकः	16	1
5	1.पञ्चमस्तवकः	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

- 1 न्यायकुसुमाञ्जलीः, हरिदासी, पं. हरिदासभट्टाचार्यकृता हरिदासीटीका, संस्कृत- हिन्दीव्याख्याकारः डॉ. श्रीनारायणमिश्रः, भारतीयविद्याप्रकाशनम्, वाराणसी, 1997
- 2 न्यायवासना, पं. देवनाथताताचार्यकृता संस्कृतटीका, श्री मद्रण्यार्यमहादेशिकविद्वत्सभा, वन्दवाशि तामिलनाडू 1973
- 3 न्यायकुसुमाञ्जलिः, दुर्गाधरझीकृता हिन्दीव्याख्या, सं. सं. वि. वाराणसी, 1997
- 4 न्यायकुसुमाञ्जलिः, आचार्यविश्वेश्वरः हिन्दीव्याख्याकारः, चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम् वाराणसी
- 5 न्यायकुसुमाञ्जलिः, engli. Trans by n. s. dravid vol-1, i.c.p.r. new delhi.
- 6 न्यायकुसुमाञ्जलिः, engli. Trans by ganganath jha, Varanasi, 1973.
- 7 न्यायकुसुमाञ्जलिः, श्रीशंकरमिश्रादिकृतामोदविवेकादिटीका, सम्पा. प्रो. महाप्रभुलाल- गोस्वामी, मीथिलाशोधसंस्थानम्, दरभङ्गा, 1972

न्यायकुसुमाञ्जलिः

Ahu

C-11 एकादशपत्रम्	(वैकल्पिकशास्त्रीयविषयः) ग्रन्थनाम- न्यायभाष्यम्, आचार्यवात्स्यायनविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः द्वितीयोऽध्यायः	अङ्काः	क्रेडिट
1	1.संशयपरीक्षाप्रकरणम् 2.प्रमाणसामान्यपरीक्षाप्रकरणम्	16	1
2	1.प्रत्यक्षपरीक्षाप्रकरणम् 2.अनुमानपरीक्षाप्रकरणम् 3.वर्तमानपरीक्षाप्रकरणम्	16	1
3	1.उपमानपरीक्षाप्रकरणम् 2.शब्दसामान्यपरीक्षाप्रकरणम्	16	1
4	1.चतुष्टयपरीक्षाप्रकरणम् 2.शब्दानित्यत्वप्रकरणम्	16	1
5	1.शब्दपरिणामप्रकरणम् 2.शब्दशक्तिपरीक्षा(पदार्थनिरूपण)प्रकरणम्	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंको, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम् 05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

1. न्यायभाष्यम् (प्रसन्नपदा), पं. सुदर्शनाचार्यकृता सम्पा. स्वामीद्वारिकाशरणदासजी, सुधीप्रकाशनम्, वाराणसी, 1986
2. न्यायदर्शनम्, पं. दुण्डिराजशास्त्री (प्रकाशिका हिन्दी टीका) सम्पा. प्रो. श्रीनारायणमिश्रः चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी, 1990
- 3- naya sutra of gotama, translated by m. m. s. c. vidya bhushana, motilal banarasi das, new delhi, 1988
4. न्यायदर्शनम्, विश्वनाथभट्टाचार्यकृता विश्वनाथवृत्तिः, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, 1986
5. न्यायदर्शनम्, आचार्यशालिग्रामशास्त्री हिन्दीव्याख्याकारः, दर्शनिकानुसंधान केन्द्रम्, ऊना, हिमाचलः, 1990
6. न्यायसूत्रविवरणम्, गम्भीरवंशजस्य प्राच्यविद्यासंशोधनालयः, मैसूर, 1992

विद्यया प्रदीपितः

Alhe

R

R

R

R

R

C-11 एकादशपत्रम्	(वैकल्पिकचयनितशास्त्रीयविषयः) न्यायशास्त्रीयतत्त्वविमर्शः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
ईकाई	पाठ्यविषयाः न्यायशास्त्रीयतत्त्वविमर्शः	100	6
1	1.पृथिवीनिरूपणम् 2.अवयविसिद्धिप्रकारः 3.परमाणुसद्भावे प्रमाणप्रदर्शनम् 4. जलनिरूपणम् 5.तेजोनिरूपणम्	अङ्काः 16	क्रेडिट 1
2	1.वायुनिरूपणम् 2.आकाशनिरूपणम् 3.कालनिरूपणम् 4.दिङ्गनिरूपणम्	16	1
3	1.आत्मनिरूपणम् 1.1.चार्वाकमतम् 1.2.बौद्धमतम् 1.3.वेदान्तमतम् 1.4.सांख्यमतम् 1.5.स्वसिद्धान्तः	16	1
4	1.बुद्धिनिरूपणम् 2.जन्यप्रत्यक्षम् 3.द्रव्यप्रत्यक्षकारणप्रदर्शनम् 4.सन्निकर्षः	16	1
5	1.लौकिकसन्निकर्षः तद्देशश्च 2.अलौकिकसन्निकर्षः तद्देशश्च	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः,)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सहायकग्रन्थाः-

- 1 न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथपञ्चाननभट्टाचार्यः, अनु. पं. गजाननशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1980
- 2 न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथः, सम्पा. श्रीकृष्णवल्लभाचार्यः, (किरणावलीटीका) चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी
- 3 तर्कभाषा - केशवमिश्रः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1973
- 4 तर्कभाषा - केशवमिश्रः, अनु. वदरीनाथशुक्लः, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी, 1976
- 5 तर्कभाषा - डा. एस. आर. अय्यरः, (आंग्लभाषा), चौखम्भा ओरियण्टल, वाराणसी, 1979
- 6 तर्कसंग्रहः 'दीपिकासहितः'- अन्नम्भट्टः, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली, 1971
- 7 तर्कसंग्रहः 'न्यायबोधिनी'- गोवर्धनाचार्यः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1974

6-2-2018
① 3/3/2018
Ahe

26/2

तृतीयसत्रम्

C-12 द्वादशपत्रम्	ग्रन्थनाम- सव्यभिचारप्रकरणम्, गादाधरीसहितम् पूर्वपक्षलक्षणान्तो भागः, म.म. गदाधरभट्टाचार्यविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः- प्रारम्भतः 'अन्यथा सद्धेतौ बाधादिज्ञाने हेत्वाभासाधिकापत्तिः' इति चिन्तामण्यन्तो भागः।	अङ्काः	क्रेडिट
1	1.सव्यभिचारोऽपि त्रिविध इति मणिग्रन्थव्याख्या 2.सामान्यलक्षणोद्भावनम् 3.साध्यसंशयघटितसव्यभिचारप्रथमलक्षणविचारः 4.कोटिद्वयोपस्थापकपदसार्थक्यप्रदर्शनम्	16	1
2	1.साध्यसंशयनिवेशनं व्यर्थमिति गदाधरवचनविचारः 2.धर्मितावच्छेदकपदप्रयोजनम् 3.साध्यमुख्यविशेष्यताघटितधर्मावच्छिन्नत्वनिवेशे दोषोद्भावनम् 4.न च तदसाधारणतया संग्राह्यमित्यादि दीधितिग्रन्थविचारः 5.पक्षधर्मतादलस्य प्रयोजनम्	16	1
3	1.न चैव नित्यो घटः शब्दत्वादित्यत्र बाधाघवतारेऽसाधारण्यापत्तिरिति दीधितिग्रन्थस्य व्याख्या। 2.मैवम्, यत्किञ्चित्साध्यसन्देह इत्यादिगदाधरसव्यभिचारविचारलक्षणविचारः 3.अथ साधारणधर्मवत्ताज्ञानस्य संशयजनकत्वे यन्नैक्यस्याप्रयोजकत्वमिति गदाधरमतविचारः 4.व्याप्यसंशयस्य साधारणधर्मवत्ताज्ञानान्तर्भावमतोपस्थापनम्	16	1
4	1.द्रव्यं विशिष्टसत्त्वादित्यत्र सव्यभिचारत्वापत्तिवारणप्रकारचिन्तनम् 2.इदं सविषयकमात्मवृत्ति वा ज्ञानत्वादित्यादि दीधितिग्रन्थविवरणम् 3.व्याप्यवत्तासंशयस्य पृथग्व्यापकवत्तासंशयहेतुत्वपक्षे ज्ञानपदं निश्चयपरमित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4.विप्रतिपत्तिस्तु प्रत्येकं न तथा इत्यादिमणिग्रन्थविचारः 5.अनुपसंहारी पक्ष एवेति इति दीधितिग्रन्थविवरणम्	16	1
5	1.केचित्तु व्याप्यादिधर्मोऽपि साधारण्यज्ञानादित्यादि दीधितिग्रन्थविचारः 2.केवलान्वयिसाध्यकानुपसंहारीत्यादिमणिग्रन्थविचारः 3.अत एवासाधारण्यप्रकरणसमयोरनित्यदोषत्वमित्यादिमणिग्रन्थविवरणम्	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकाः, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सन्दर्भग्रन्थः

1. सव्यभिचारप्रकरणम्, पं. वामाचरणभट्टाचार्यकृता विवृति, मनोरमा टीका, मास्टर खेलाडीलालः, वाराणसी, 1940

विद्वान् प्रदत्तः

Ahe

32

R

R

32

C-13 त्रयोदशपत्रम्	ग्रन्थनाम- प्रामाण्यवादः, गादाधरीसहितः, महामहोपाध्यायगदाधरभट्टाचार्यविरचितः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
ईकाई	पाठ्यविषयाः "आदितः यावदिति फलतो ग्रहविशेषणम्' इति दीधित्यन्तो भागः।	100	6
1	1. दीधित्युक्तमङ्गलश्लोकव्याख्या 2. प्रेक्षावत्प्रवृत्तये इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3. अथ जगदेव दुःखपङ्कनिमग्नमित्यादिमणिग्रन्थविचारः 4. जगत्पदार्थविचार	अङ्काः 16	क्रेडिट 1
2	1. न चाऽनधिकारिणः शूद्रादीनध्यापयाम्बभूव इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 2. उद्देश्यता तु कीटपतङ्गादीनामपि इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3. प्रामाण्यनिश्चायनेन निःश्रेयसार्थिनमित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4. अथ किं प्रामाण्यज्ञानेन इत्यादिमणिग्रन्थविचारः 5. न च यस्य संशयव्यतिरेकनिश्चयौ इत्यादिमणिग्रन्थविचारः 6. ग्राह्यसंशयस्य न प्रतिबन्धकता	16	1
3	1. तन्निश्चयस्तद्धेतुरनुमितौ व्याप्तेरिवेति मणिग्रन्थविचारः 2. न च प्रयोजकीभूताभावप्रतियोगित्वमेव वाच्यम् 3. अप्रयोजकत्वात् 4. अभ्युपेत्य समाधत्ते- प्रामाण्येति 5. ननु स्वत एवास्तु तन्निरूपणम्	16	1
4	1. स्वप्रकाशतया तेनैव तत्प्रामाण्यं गृह्यते इति गुरवः 2. तदनुव्यवसायेनेति मिश्राः 3. ज्ञानस्यातीन्द्रियतया ज्ञाततालिङ्गकानुमित्येति भट्टाः 4. प्रथमाविप्रतिपत्तिदर्शनम् 5. ज्ञानपदेनोत्सर्गतो ज्ञप्तिरेवोपस्थाप्येत	16	1
5	1. ज्ञानपदस्य सार्थकविचारः 2. यत्तुमते ज्ञानपदस्य प्रयोजनप्रदर्शनम् 3. कर्मणि ल्युटा ज्ञानस्य प्रामाण्यमिति दीधितिग्रन्थविचारः 4. तेना तादृशज्ञानप्रामाण्यत्वेन इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 5. यावत्पदस्य सार्थक्यप्रतिपादनम् 6. तथा च तादृशग्रहत्वव्यापकविषयिताप्रतियोगित्वमर्थः	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

1. प्रामाण्यवादः, पं. राजनारायणशुक्लः, प्रभासंस्कृतटीका, शारदापुस्तकालयः, वाराणसी, संवत् 2008
2. प्रामाण्यवादः, पं. ज्वालाप्रसादगौडकृता कृष्णा सं. टी., चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, 1992

विश्वप्रकाश

Alhe

305

C-14 चतुर्दशपत्रम्	ग्रन्थनाम- व्युत्पत्तिवादः, म.म.गदाधरभट्टाचार्यविरचितः	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः प्रारम्भतः अभेदान्वयबोधनिरूपणान्तो भागः।	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. व्युत्पत्तिवादग्रन्थोद्भावेन बीजप्रदर्शनम् 2. शाब्दबोधे चैकपदार्थेऽपरपदार्थस्येत्यादिग्रन्थस्य विवरणम् 3. अभेदश्च प्रातिपदिकार्थे इत्यादिग्रन्थविचारः 4. स्वसमानविभक्तिकत्वपरिष्कारः	16	1
2	1. वेदाः प्रमाणमित्यत्राभेदान्वयबोधप्रकारप्रदर्शनम् 2. पदार्थः पदार्थेनान्वेति इति व्युत्पत्तेः स्वारस्यप्रकटनम् 3. सम्पन्नो ब्रीहिरित्यत्र एकवचनत्वपरिष्कारप्रदर्शनम्	16	1
3	1. समानवचनत्वपरिष्कारः 2. अभेदान्वयाकाङ्क्षाविचारः 3. विशेषणविभक्त्यर्थविचारः 4. क्रियाविशेषणाभेदान्वयाकाङ्क्षाविचारः	16	1
4	1. विभक्त्यर्थान्वयविचारः 2. विभक्त्यर्थसंख्याबोधविचारः 3. अभेदान्वयबोधश्च विरूपोपथितयोरेवेति व्युत्पत्तिः 4. घटो नीलघट इत्यत्राभेदान्वयबोधप्रकारचिन्तनम्	16	1
5	1. प्रत्यासत्त्योर्निर्वचनम् 2. अभेदान्वयविचारः	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः,)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थाः

- 1 व्युत्पत्तिवादः, पं. सुदर्शनाचार्यकृता आदर्शटीका, वाणीविलासप्रकाशनम्, वाराणसी, 1984
- 2 व्युत्पत्तिवादः, पं. जयदेवमिश्रकृता जयाटीका, वाणीविलासप्रकाशनम्, वाराणसी, 1984
- 3 व्युत्पत्तिवादः, सम्पा. पं. उमेशमिश्रः, वाराणसी, 1988
- 4 व्युत्पत्तिवादः, सं. डॉ. अच्युतानन्ददशः, कृष्णभट्टी- गूढार्थतत्त्वालोक आदर्श- जया- प्रकाश- दीपिका-
शास्त्रार्थकलाटीकायुतः, न्यूभारतीयबुककारपोरेशन, नवदेहली, 2004
- 5 व्युत्पत्तिवादः, डॉ. सच्चिदानन्दमिश्रः (हिन्दी व्याख्या), भारतीयविद्याप्रकाशनम्, वाराणसी, 2000
- 6 व्युत्पत्तिवादः, डॉ. वैद्यनाथ झा (हिन्दी व्याख्या), हंसप्रकाशनम्, जयपुरम्, 2001
- 7 theory of the analysis of sentence meaning by dr. v.p. bhatta eastern book, delhi, 1990

सिद्धप्रमाणम्

Alke

29
R. 28/3/18

Phg

32

C-15 पञ्चदशपत्रम्	ग्रन्थनाम- शक्तिवादः, म.म.गदाधरभट्टाचार्यविरचितः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
ईकाई	पाठ्यविषयाः प्रारम्भतः धेनुपदशक्तिविचारान्तो भागः	100	6
1	1. 'सङ्केतो लक्षणा चार्थे पदवृत्तिः' इति ग्रन्थविचारः 2. पदार्थलक्षणम् 3. परिभाषालक्षणम् 4. शक्तेर्लक्षणम् 5. वाच्यवाचकयोः स्वरूपपरिष्कारः 6. मीमांसकमतोपस्थापनं तत्परिहारश्च	अङ्काः 16	क्रेडिट 1
2	1. ईश्वरसङ्केतस्य शक्तित्वेऽनुपपत्तिः 2. तात्पर्ये वृत्तित्वनिरासपक्षः 3. लक्षणायां वृत्तित्वस्थापनम् 4. वृत्तित्वव्यवस्थापनम्	16	1
3	1. ज्ञानशक्तिविचारः तन्निरासश्च 2. तीरादौ गङ्गादिपदवाच्यत्वापत्तिखण्डनम् 3. अन्विताभिधानवादिमतोपस्थापनं तन्निराकरणञ्च	16	1
4	1. क्रोडपत्रे वृत्तित्वानुगमादिविचारः 2. धर्मोपलक्षिते धर्मिणि शक्तिशंका तन्निरासप्रक्रिया च 3. यतुकल्पः तन्निरासश्च 4. यतुकल्पेनावान्तराक्षेपः तत्परिहारश्च	16	1
5	1. आकाशपदस्य शक्तिविचारः 2. अत्र यतुकल्पः तन्निरासश्च 3. धेनुपदस्य शक्तिविचारः 4. प्राभाकरमतोपस्थापनं तन्निराकरणञ्च	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

1 शक्तिवादः (विवृतिसहितः)- पं.गदाधरभट्टाचार्यः, सम्पा.दामोदरशास्त्री, चौ.सं.सीरिज, वाराणसी- 1986

विद्यार्थी

Rhe

C-16 पोडशापत्रम्	(वैकल्पिकशास्त्रीयविषयः) ग्रन्थनाम- न्यायभाष्यम्, आचार्यवात्स्यायनविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः- तृतीयचतुर्थाध्यायौ	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. इन्द्रियव्यतिरेकात्मप्रकरणम् 2.शरीरव्यतिरेकात्मप्रकरणम् 3. चक्षुर्द्वैतप्रकरणम् 4. मनोव्यतिरेकप्रकरणम् 5.नित्यताप्रकरणम् 6.शरीरपरीक्षाप्रकरणम् 7.इन्द्रिय(भौतिकत्व)परीक्षाप्रकरणम् 8.इन्द्रियनानात्वप्रकरणम् 9. अर्थपरीक्षाप्रकरणम्	16	1
2	1. बुद्ध्यनित्यताप्रकरणम् 2. औपोद्घातिकं क्षणभङ्गप्रकरणम् 3.बुद्धेरात्मगुणत्वप्रकरणम् 4. बुद्धेरुपनापवर्गित्वप्रकरणम् 5. बुद्धःशरीरव्यतिरेकप्रकरणम् 6. मनःपरीक्षाप्रकरणम् 7.प्रासङ्गिकमदृष्टनिष्पाद्यत्वप्रकरणम्	16	1
3	1. प्रवृत्तिदोषसामान्यपरीक्षाप्रकरणम् 2. त्रैराश्यप्रकरणम् 3. प्रेत्यभावपरीक्षाप्रकरणम् 4. शून्यतोपादानप्रकरणम् 5. ईश्वरोपादानताप्रकरणम् 6.आकस्मिकत्वप्रकरणम् 7. सर्वानित्यत्वनिराकरणम् 8.सर्वनित्यत्वनिराकरणप्रकरणम्	16	1
4	1. सर्वपृथक्त्वनिराकरणम् 2. सर्वशून्यतानिराकरणप्रकरणम् 3. संख्यैकान्तवादप्रकरणम् 4. फलपरीक्षाप्रकरणम् 5. दुःखपरीक्षाप्रकरणम् 6. अपवर्गपरीक्षाप्रकरणम्	16	1
5	1. तत्त्वज्ञानोत्पत्तिप्रकरणम् 2.प्रासङ्गिकमवयवावयविप्रकरणम् 3. औपोद्घातिकं निरवयवप्रकरणम् 4.प्रासङ्गिकं बाह्यार्थभङ्गनिराकरणप्रकरणम् 5. तत्त्वज्ञानविवृद्धिप्रकरणम् 6. तत्त्वज्ञानपरिपालनप्रकरणम्	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकाः, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

- 1 न्यायभाष्यम् (प्रसन्नपदा), पं. सुदर्शनाचार्यकृता सम्पा. स्वामीद्वारिकादासशास्त्री, सुधीप्रकाशनम्, वाराणसी, 1986
- 2 न्यायदर्शनम्, पं. दुण्डिराजशास्त्री (प्रकाशिका हिन्दी टीका) सम्पा. प्रो. श्रीनारायणमिश्रः चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी, 1990
- 3 naya sutra of gotama, translated by m. m. s. c. vidya bhushana, motilal banarasi das, new delhi, 1988
- 4 न्यायदर्शनम्, विश्वनाथभट्टाचार्यकृता विश्वनाथवृत्तिः, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, 1986
- 5 न्यायदर्शनम्, आचार्यशालिग्रामशास्त्री हिन्दीव्याख्याकारः, दार्शनिकानुसंधान केन्द्रम्, ऊना, हिमाचलः, 1990
- 6 न्यायमूत्रविवरणम्, गम्भीरवंशजस्य प्राच्यविद्यासंशोधनालयः, मैसूर, 1992 चतुर्थसत्रम्

विद्यया नमः

Ahe

Ahe

K

28/3/18

Ahe

32

C-16	(वैकल्पिकचयनितशास्त्रीयविषयः)	पूर्णाङ्कः	क्रेडिट
षोडशपत्रम्		100	6
ईकाई	पाठ्यविषयाः न्यायशास्त्रतत्त्वविचारः	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. अनुमितिः 2. परामर्शः 3. पूर्वपक्षव्याप्तिः 4. सिद्धान्तव्याप्तिः 5. पक्षता	16	1
2	1. हेत्वाभासस्वरूपम् 2. हेत्वाभासभेदाः	16	1
3	1. उपमानम् 2. शब्दप्रमाणस्वरूपम् 3. शक्तिग्राहकाः 4. जातिशक्तिवादखण्डनम्	16	1
4	1. पदभेदाः 2. लक्षणा 3. समासवृत्तिः 4. शाब्दबोधकारणानि 5. अभेदान्वयबोधविचारः 6. भेदान्वयबोधविचारः	16	1
5	1. स्मृतिनिरूपणम् 2. मनोनिरूपणम् 3. गुणनिरूपणम्-गुणत्वजातिसिद्धिप्रकारः 4. गुणसाधर्म्यम् 5. मूर्तामूर्तगुणाः 6. असमवायिकारणगुणनिरूपणम्	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सहायकग्रन्थाः-

- 1 न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथपञ्चाननभट्टाचार्यः, अनु. पं. गजाननशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1980
- 2 न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथः, सम्पा. श्रीकृष्णवल्लभाचार्यः, (किरणावलोटीका) चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी
- 3 तर्कभाषा - केशवमिश्रः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1973
- 4 तर्कभाषा - केशवमिश्रः, अनु. बदरीनाथशुक्लः, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी, 1976
- 5 तर्कभाषा - डा. एस. आर. अय्यरः, (आंग्लभाषा), चौखम्भा ओरियण्टल, वाराणसी, 1979
- 6 तर्कसंग्रहः 'दीपिकासहितः'- अन्नम्भट्टः, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली, 1971
- 7 तर्कसंग्रहः 'न्यायबोधिनी'-गोवर्धनाचार्यः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1974

8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

श्री अन्तर जलमन्त्र

Ahe

Handwritten signature and scribbles.

Handwritten signature and scribbles.

35

चतुर्थसत्रम्

C-17 सप्तदशपत्रम्	ग्रन्थनाम- सव्यभिचारप्रकरणम्, गदाधरीसहितम्, म.म. गदाधरभट्टाचार्यविरचितम्	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः- "न च प्रमेयत्वेनाभेदानुमाने शब्दोऽनित्यः शब्दाकाशान्यतरत्वादि"दित्यादि मणिग्रन्थादारभ्य पूर्वपक्षलक्षणान्तो भागः	अङ्काः	क्रेडिट
1	1.'न च प्रमेयत्वेनाभेदानुमाने' इत्यादिमणिग्रन्थविचारः 2.वस्तुतस्तु उपस्थापकत्वादिज्ञानमित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3.प्रतिबन्धकतापूर्वपक्षीयसव्यभिचारलक्षणोद्भावेन बीजप्रदर्शनम् 4.प्रतिबन्धकताघटितपूर्वपक्षीयसव्यभिचारद्वितीयलक्षणविचारः 5.अपक्षधर्मधूमादिवारणाय सत्यन्तमितिदीधितिग्रन्थविचारः	16	1
2	1.विरोधोऽपि फलतः प्रतिरोध एव इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 2.वस्तुतस्त्वनुमितिपदं तत्कारणज्ञानपरमित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3.असाधारण्यविचारः	16	1
3	1.असाधारण्यविषये परे तु मतोपस्थापनम् 2.असाधारण्यविषये वस्तुतकल्पविचारः 3.अथैवं हेत्वघटितसाध्यभाववद्वृत्तित्वादिकमेव व्यभिचारः स्यादित्यादिगदाधरमतविचारः 4.ननु सपक्षवृत्तित्वज्ञानस्वानुमित्याद्यविरोधितयेत्यादि गदाधरग्रन्थतात्पर्यम्	16	1
4	1.व्यर्थविशेषणत्वादितिमूलस्य तात्पर्यम् 2.अत एव साध्याव्याप्यत्वे सतीत्यादिमणिग्रन्थविचारः 3. उपाध्यायमतविचारः	16	1
5	1.व्यापकसामानाधिकरण्यमिह व्याप्यत्वमिह दीधितिग्रन्थविचारः 2.केचित्तु असाधारण्याभावकालावच्छिन्नसाध्यतदभावेत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3.गगनमनित्यं शब्दश्रयत्वादित्यादिमणिग्रन्थविचारः 4. नापि सपक्षविपक्षगतसर्वसपक्षविपक्षव्यावृत्तान्यतरत्वमित्यादिमणिग्रन्थविचारः	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

- 1 सव्यभिचारप्रकरणम्, पं. वामाचरणभट्टाचार्यकृता विवृति, मनोरमा टीका, मास्टर खेलाडीलालः, वाराणसी, 1940

विज्ञापनम्

Ake

28/10/18

R

R

R

32

C-18 अष्टादशपत्रम्	ग्रन्थनाम- प्रामाण्यवादः, गादाधरीसहितः, महामहोपाध्यायगदाधरभट्टाचार्यविरचितः	पूर्णाङ्कः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः- 'ज्ञानग्राहकात्मादिजन्ययावद्ग्रहविषयत्वस्याप्रसिद्धेः' इति ग्रन्थादारम्य प्रथमविप्रतिपत्तिसमाप्यत्यन्तो भागः	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. सामग्रीपदस्य प्रयोजनम् 2. ज्ञानव्यक्तिभेदानामुपादानत्तत्रेत्यादिना दीधितिग्रन्थविचारः 3. अप्रामाण्याग्राहकपदप्रयोजनम् 4. 'घटत्वनिष्ठप्रकारकत्वादिद्विप्रामाण्यग्रहे' इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 5. अप्रामाण्यग्रहः इदं ज्ञानमप्रमेति व्यवहारजनको ग्रहः 6. स च मिश्रादिमत विशिष्टज्ञानम्	16	1
2	1. पुरोवर्तिनि घटत्वप्रकारकमित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 2. तत्रा तत्रभासमानवैशिष्ट्येत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3. अत्र कस्याञ्चित्सामग्र्यां विषयग्रहणनियमः इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4. तथा च या सामग्रीविषयविषयीकुर्वती ज्ञानमपि न गृह्णाति 5. यद्यपि उभयभाषकसामग्र्या इत्यादि दीधितिग्रन्थविचारः	16	1
3	1. एकयैव शक्त्येत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 2. तद्धि धात्वर्थतावच्छेदकज्ञानत्वपुरस्कारेणैव यथार्थज्ञानमभिधत्ते 3. स्मृतिहेतोः प्रमाणान्तरतापत्तेस्तु इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4. तत्रा गुरुमते विषयग्राहतया इत्यादि दीधितिग्रन्थविचारः	16	1
4	1. तथापि मिश्रमते दुर्वचमित्यादि दीधितिग्रन्थविचारः 2. किञ्च घटज्ञानवान् घटेच्छावत्त्वादित्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3. अव्यापकस्यानुमिति विषयत्वेऽतिप्रसङ्गस्येत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4. भाट्टमतेऽसम्भवाच्च 5. अत्र वदन्ति कल्पः 6. ज्ञानग्राकत्वपदसार्थक्यप्रतिपादनम्	16	1
5	1. विशिष्टव्यतिरेकस्य तत्रापि सत्त्वादिदोषः 2. अथ गुरुनये जलमाहरेत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 3. भट्टेन शब्दादनुपस्थितार्थस्येत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 4. मैवम्, शाब्दबोधे हि योग्यताज्ञानं कारणम् 5. अन्ये तु तत्रामाण्याग्राहकत्वेन इत्यादिदीधितिग्रन्थविचारः 6. व्यधिकरणप्रकारकाजनकत्वेन सामग्रीविशेषणात्।	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकाः, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05- अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

- 2 प्रामाण्यवादः, पं. राजनारायणशुक्लः, प्रभाससंस्कृतटीका, शारदापुस्तकालयः, वाराणसी, संवत् 2008
- 3 प्रामाण्यवादः, पं. ज्वालाप्रसादगौडकृता कृष्णा सं. टी., चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, 1992

सिद्धार्थ ज्ञानपीठ

Ahs

Ahs

Ahs

Ahs

Ahs

20/2

C-19 एकोनविंशतिपत्रम्	व्युत्पत्तिवादः, म.म.गदाधरभट्टाचार्यविरचितः	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः- भेदान्वयबोधधारण्य प्रथमाकारकान्तो भागः	अङ्काः	क्रेडिट
1	1.भेदान्वयबोधविचारः 2.नामार्थयोरन्वयविचारः 3.राजा पुरुष इत्यत्र भेदान्वयबोधवारणप्रकारचिन्तनम् 4.राज्ञः पुरुष इत्यत्र भेदान्वयबोधप्रकारप्रदर्शनम्	16	1
2	1.राज्ञः पुरुषः इत्यादौ षष्ठ्यादेः स्वत्वादिवाचकत्वप्रदर्शनम् 2.वृत्तिनियामक-वृत्तिनियामकसम्बन्धस्वरूपप्रदर्शनम् 3.प्रतिबन्धप्रतिबन्धकभावे लाघवगौरवप्रदर्शनम्	16	1
3	1.'दधि पश्यति' इत्यत्र अन्वयबोधप्रकारप्रदर्शनम् 2.तण्डुलं पचति इत्यत्रान्वयबोधप्रकारप्रदर्शनम् 3.चैत्रो जानाति इत्यत्रान्वयप्रकारचिन्तनम् 4.भूतले न घटः' इत्यत्रान्वयबोधप्रकारप्रदर्शनम्	16	1
4	1.प्रत्ययविचारः 2.एकवचनत्वादिपरिष्कारः 3.संख्यावाचकविचारः 4.संख्यासम्बन्धविचारः 5.संख्यानुयोगविचारः 6.पदार्थान्तरान्वयविचारः	16	1
5	1.संख्यान्वयविचारः 2.शतादिशब्दार्थविचारः 3.निरर्थकैकवचनादिविचारः 4.आख्यातस्य संख्यार्थविचारः 5.द्वितीयातृतीयाप्रयोजकस्वरूपम् 6.संख्यान्वयकारणविचारः 7.संख्यासम्बन्धविचारः	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सन्दर्भग्रन्थः

- 1 व्युत्पत्तिवादः, पं. सुदर्शनचार्यकृता आदर्शटीका, वाणीविलासप्रकाशनम्, वाराणसी, 1984
- 2 व्युत्पत्तिवादः, पं. जयदेवमिश्रकृता जयाटीका, वाणीविलासप्रकाशनम्, वाराणसी, 1984
- 3 व्युत्पत्तिवादः, सम्पा. पं. उमेशमिश्रः, वाराणसी, 1988
- 4 व्युत्पत्तिवादः, सं. डॉ. अच्युतानन्ददशः, कृष्णभट्टी- गूढार्थतत्त्वालोक आदर्श- जया- प्रकाश- दीपिका- शास्त्रार्थकलाटीकायुतः, न्यूभारतीयबुककारपोरेशन, नवदेहली, 2004
- 5 व्युत्पत्तिवादः, डॉ. सच्चिदानन्दमिश्रः (हिन्दी व्याख्या), भारतीयविद्याप्रकाशनम्, वाराणसी, 2000
- 6 व्युत्पत्तिवादः, डॉ. वैद्यनाथ झा (हिन्दी व्याख्या), हंसप्रकाशनम्, जयपुरम्, 2001

अ. म. ग. द. भ. ट्टा

A. M. G. D. B. T. T. A.

28/3/18

R.

322

क्र-20 विंशतिपत्रम्	ग्रन्थनाम-नव्यन्यायेतिहासः, भारतीयदर्शनस्येतिहासः, पाश्चात्यतर्कशास्त्रपरिचयश्च	पूर्णाङ्काः 100	क्रेडिट 6
ईकाई	पाठ्यविषयाः नव्यन्यायेतिहासो निबन्धश्च (40), भारतीयदर्शनस्येतिहासः(20), पाश्चात्यतर्कशास्त्रपरिचयश्च (20)	अङ्काः	क्रेडिट
1	1. नव्यन्यायस्योत्पत्तिः विकासश्च 2.नव्यन्यायस्याचार्यपरम्परा 3. नव्यन्यायस्यैतिहासं वैशिष्ट्यञ्च 4.शास्त्रान्तरेषु नव्यन्यायस्य प्रभावः 5.नव्यन्यायशास्त्रीयसिद्धान्ताः 6. नव्यन्यायशास्त्रीयनिबन्धाः	16	1
2	1.चार्वाक-बौद्ध-जैनदर्शनस्य सामान्यपरिचयः सिद्धान्तश्च 2.सांख्ययोगदर्शनस्य परिचयः सिद्धान्तश्च	16	1
3	1.पूर्वोत्तरमीमांसादर्शनस्य परिचयः सिद्धान्तश्च 2. वैशेषिकदर्शनस्य अरविन्दादिदर्शनस्य च परिचयः सिद्धान्तश्च	16	1
4	1.तर्कशास्त्रस्य स्वरूपम् 2.विचारो भाषा च 3.द्विविधमनुमानम् 4.पञ्चावयवाः 5.प्रत्ययो विचारश्च 6.विचारस्य रूपं विषयश्च 7.रूपात्मकं सत्यं विषयात्मकं च सत्यम्	16	1
5	1.द्विविधं तर्कशास्त्रम् 2.पदं वाक्यं च 3.वाक्यं संवाक्यं विधानं च 4.वैधता सत्यता च 5.तर्कशास्त्रं सत्यं च 6.सङ्केतिकं तर्कशास्त्रम् 7.अनुमाननियमः	16	1
6	1.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3.शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4.उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थः

- 1 दीधितिकारोपज्ञविचारणामालोचनम्, डा. श्रीरामपाण्डेयः, सं. सं. वि. वि. वाराणसी, 1983
- 2 भारतीय दर्शन, पं. बलदेव उपाध्यायः, चौखम्बा सं. विद्याभवनम्
- 3 भारतीय न्यायशास्त्र, चक्रधर विजल्वानः, उत्तरप्रदेशहिन्दीसंस्थानम्, लखनऊ, 1998
- 4 वैदिकदर्शनविमर्शः, डॉ. महानन्द झा, अभिषेकप्रकाशनम्, नवदेहली, 2006 श्रीराधकृष्णशास्त्रीशास्त्रसंज्ञके
- 5 पाश्चात्यदर्शन का इति (खण्ड-1), सम्पा. प्रो दयाकृष्णः राजस्थानम् हिन्दीग्रन्थ अकादमी, जयपुरम्, 1996
- 6 नव्यन्याय के पारिभाषिक पदार्थ, डा. बलिरामशुक्लः, परामर्शप्रकाशनम्, पुणे., 1919- 1920
- 7 पाश्चात्यदर्शन, डॉ. ब्रह्मस्वरूप अग्रवालः, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थानम्, लखनऊ 2000
- 8 पाश्चात्यदर्शन, चन्द्रधर शर्मा, मोतिलालबनारसीदासः, नवदेहली, 1997
- 9 समकालीन पाश्चात्यदर्शन, लक्ष्मी सक्सेना, उत्तरप्रदेशहिन्दीसंस्थानम्, नवदेहली 1991
- 10 संस्कृत साहित्य के इतिहास, बलदेव उपाध्याय, शारदामनिरदरप्रकाशनम्, वाराणसी
- 11 संस्कृत साहित्य के इतिहास, वाचस्पति गैरोला, चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी
- 12 बौद्धधर्मदर्शन, आचार्यः नरेन्द्रदेवः, बिहारराष्ट्रभाषापरिषद्, पाटलिपुत्रम्, 1971
- 13 तर्कप्रवेशः, उमारमन झा, रणवीर परिसर, रा.सं.संस्थान

अ.सं.संस्थानम्

Alis

25/3/18

Handwritten signature

Handwritten signature

32

उ-21 एकविंशतिपत्रम्	(वैकल्पिक चयनितशास्त्रीयविषयः)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
ईकाई	पाठ्यविषयाः- न्यायशास्त्रतत्त्वविचारः	100	6
1	1. निमित्तकारणगुणनिरूपणम् 2. रूपनिरूपणम् 3. रस-गन्ध-स्पर्शनिरूपणम् 4. पाकजप्रक्रिया 5. क्षणप्रक्रिया	अङ्काः 16	क्रेडिट 1
2	1. संख्या-पृथक्त्व-संयोग-विभागगुणनिरूपणम् 2. परत्वापरत्वनिरूपणम् 3. प्रमाप्रमाननिरूपणम्	16	1
3	1. प्रामाण्यवादः 2. व्याप्तिग्रहोपायः 3. उपाधिनिरूपणम्	16	1
4	1. शब्दस्य प्रमाणान्तरत्वव्यवस्थापनम् 2. अनुमानत्रैविध्यम् 3. अर्थापत्त्यादेः प्रमाणान्तरत्वनिराकरणम्	16	1
5	1. सुख-दुःख-चिकीर्षा-द्वेष-प्रयत्नगुणनिरूपणम् 2. गुरुमतखण्डनप्रकारः 3. विध्यर्थविचारः 4. नवर्थविचारः 5. गुरुत्व-द्रवत्व-स्नेह-वेग-भावना-धर्म-अधर्म-शब्दगुणनिरूपणम्	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः;)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सहायकग्रन्थाः-

- 1 न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथपञ्चाननभट्टयचार्यः, अनु. पं. गजाननशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1980
- 2 न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-विश्वनाथः, सम्पा. श्रीकृष्णवल्लभाचार्यः, (किरणावलीटीका) चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी
- 3 तर्कभाषा - केशवमिश्रः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1973
- 4 तर्कभाषा - केशवमिश्रः, अनु. बदरीनाथशुक्लः, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी, 1976
- 5 तर्कभाषा - डा. एस. आर. अय्यरः, (आंग्लभाषा), चौखम्भा ओरियण्टल, वाराणसी, 1979
- 6 तर्कसंग्रहः 'दीपिकासहितः'- अन्नम्भट्टः, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली, 1971
- 7 तर्कसंग्रहः 'न्यायबोधिनी'- गोवर्धनाचार्यः, चौखम्भा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, 1974
- 8 20-0-0 इति अङ्कम्
- 9 17

विष्णुनाथ

the

28/3/18

the

the

ईकाई	पाठ्यविषयाः पञ्चमोऽध्यायः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
1	1. सत्प्रतिपक्षदेशनाभासप्रकरणम् 2. साध्यदृष्टान्तधर्मविकल्पप्रभवोत्कर्षसमादिजातिषट्कप्रकरणम् 3. प्राप्त्यप्राप्तियुगनद्धवाहिविकल्पोपक्रमजातिद्वयप्रकरणम् 4. युगनद्धवाहिप्रसङ्गप्रतिदृष्टान्तसमजाति- द्वयप्रकरणम् 5. अनुत्पत्तिसमप्रकरणम् 6. संशयसमप्रकरणम् 7. प्रकरणसमप्रकरणम् 8. हेतुसमप्रकरणम्	100	6
2	1. अर्थापत्तिसमप्रकरणम् 2. अविशेषसमप्रकरणम् 3. उपपत्तिसमप्रकरणम् 4. उपलब्धिसमप्रकरणम् 5. अनुपलब्धिसमप्रकरणम्	16	1
3	1. अनित्यसमप्रकरणम् 2. नित्यसमप्रकरणम् 3. कार्यसमप्रकरणम् 4. षट्पक्षीरूपकथाभासप्रकरणम्	16	1
4	1. प्रतिज्ञाहेत्वन्वतराश्रितनिग्रहस्थानपञ्चक- विशेषलक्षणप्रकरणम् 2. प्रकृतोपयोगिवाक्यार्थप्रतिपत्ति- फलशून्यनिग्रहस्थानचतुष्कप्रकरणम् 3. स्वसिद्धान्तानुरूपप्रयोगाभासनिग्रहस्थानत्रिकप्रकरणम् पुनरुक्त- निग्रहस्थानप्रकरणम्	16	1
5	1. उत्तरविरोधिनिग्रहस्थानचतुष्कप्रकरणम् 2. दोषनिरूप्यमतानुज्ञादिनिग्रह- स्थानत्रिकप्रकरणम् 3. कथकान्योक्तिनिरूप्यनिग्रहस्थानद्वयप्रकरणम्	16	1
6	1. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20 1

सन्दर्भग्रन्थाः

- 1 न्यायभाष्यम् (प्रसन्नपदा), पं. सुदर्शनाचार्यकृता सम्पा. स्वामीद्वारिकादासशास्त्री, सुधीप्रकाशनम्, वाराणसी, 1986
- 2 न्यायदर्शनम्, पं. तुण्डिराजशास्त्री (प्रकाशिका हिन्दी टीका) सम्पा. प्रो. श्रीनारायणमिश्रः चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी, 1990
- 3 naya sutra of gotama, translated by m. m. s. c. vidya bhushana, motilal banarasi das, new delhi, 1988
- 4 न्यायदर्शनम्, विश्वनाथभट्टाचार्यकृता विश्वनाथवृत्तिः, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, 1986
- 5 न्यायदर्शनम्, आचार्यशालिग्रामशास्त्री हिन्दीव्याख्याकारः, दार्शनिकानुसंधान केन्द्रम्, ऊना, हिमाचलः, 1990
- 6 न्यायसूत्रविवरणम्, गम्भीरवंशजस्य प्राच्यविद्यासंशोधनालयः, मैसूर, 1992

आचार्यद्वितीयवर्षः (नव्यन्यायः) पूर्णाङ्कः - 100
चतुर्थसत्रम् द्वाविंशतिपत्रम्
संगणकविज्ञानम्

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page, including a large signature in the center and several smaller ones on the left and right.